

Eesti Komitee Rootsis soovib Teile

Häid jõulupühi
ja

õnnelikku uut aastat.

Seiskem ühiselt Eesti huvide eest,
kuni saabub kodumaa vabastamise tund.

Stockholmis jõulukuul 1955

H. Perlitz
esimees

EESTI KOMITEE
Skräddargränd 2 B
STOCKHOLM

PEDAGOOGIKA
ARHIIVMUUSEUM
FOND K 43808-16 Stockholmis, 12. septembril 1947.

Lugupeetav kaasmaalane!

Tänu kogu eesti pagulaskonna ohvriimeelsele toetusele on Eesti Komitee möödunud kooliaasta jooksul suutnud välja arendada rahuldava eesti koolide võrgu. Möödunud kooliaastal töötas Rootsis 2 eesti algkooli, 30 täienduskooli, Sigtuna Eesti Gimnaasium, Stockholmi Eesti Öhtugümnaasium ja Eesti Korrespondentsinstituut. Kõigis eesti koolides kokku õppis 2134 õpilast 115 õpetaja juhtimisel. Laste suvikodus viibis möödunud suvel 700 eesti õpilast. Suvikodudes said eesti-keelset õpetust ka need, kellel talvel ei olnud võimalik eesti koolis käia.

Alanud uuel kooliaastal on meie ühine kohustus hankida majanduslikke võimalusi, et kõik möödunud aastal asutatud ja töötanud eesti koolid saaksid edasi töötada. Seda meie pagulaskonna suurt ülesannet rühutati eriti Eesti Komitee Asemikekogu koosolekul 24. augustil s.a.

Üksmeelsetes otsuses tehti Eesti Komitee juhatusole ülesandeks jatkata ka eeloleval õppaastal eesti koolide abistamist ja eesti koolikorjanduse teostamist ning otsustati pöörduda kõigi kaasmaalaste poolüleskutsega eesti koolide majanduslikeks toetamiseks. Uhisel jöul, peame ülal eesti koolid ka eeloleval kooliaastal ja täidame oma rahvusliku kohustuse meie noorsoo kasvatamisel tublideks eestlasteks, kes kord üles chitavad meie lõhutud kodu.

Käesolevaga pöördub Eesti Komitee eesti pagulaskonna poole uue palvega toetuste andmiseks eesti koolide haaks ka käesoleval õppaastal. Möödunud aastal laekunud summad on kasutatud alljärgnevalt /väljavõte koolikorjanduse aruandest, mis ilmunud ka eesti ajalehtedes/:

EESTI KOOLIKORJANDUSE ARUANNE 1. juulist 1946 - 30. juunini 1947.a.

TULUD

1. Laekunud korjanduslehtede järel e	Kr. 19.205.36
2. Eesti Komitee toetus	596.72
	Kr. 19.802.08

KULUD

1. Toctused koolidele /Stockholmi, Göteborgi, Helsingborgi, Norrköpingi Eesti algkoolidele; Lundi, Söderälje, Gävle, Alingsåsi, Malmö, Uppsala, Nyköpingi, Kumla, Örebro, Skene, Ulricehamni, Olofströmi, Högbo, Linköpingi ja Köpingi Eesti täienduskoolidele/Kr. 12.215.50	
2. Toetus suvekoloniidele	5.000.00
3. Koolide asutamise ja revideerimisega seotud sõidu- ja päevalahed ning tasud.	1.314.19
4. Postikulud	429.76
5. Bürookulud ja -tarbed	572.63
6. Eesti Koolifilmi valmistamine	270.00
	Kr. 19.802.08

/Allkirjad/

EESTI KOMITEE
Skaraborgsgatan 2 B,
STOCKHOLM

3

Stockholmis, 16. veebruaril 1948.

V.a.

Palume Teid olla nii lahke ja 21.-25.veebruarini s.a. jälgida kohapealsoid ajalehti kas ja missuguseid kirjutisi /juhtkirjad, artiklid, teated-päcvauudised jne./ neis ilmub ühenduses Eesti Vabariigi 30. vabaduspäevaga või Eesti Komiteega. Kui midagi ilmub, siis palume Teid see ajalehest välja lõigata, ühtlasi väljatöike äärele õra märkides ajalehe täpse nime, ilmumiskuupäeva ja numbrı. Väljalöiked palumo saata hiljemalt 26. veebruariks s.a. Eesti Komiteele. Ühtlasi palumo teatada, kui palju Teil on olnud kulutusi ajalehenumbrite ostmisega. Teie poolt tehtud kulutused tasume Teile kohu õra posti teel.

Kõige austusega

T. Grünthal/
Esimees

J. Tiitso/
Büroojuhataja

30 år sedan Estland PEDAGOOGIKA ARHIIVMUUSEUM FOND K 43808-16 blev fritt

Den 24 februari är esternas frihetsdag, och i år har 30 år förflutit från den dag då Estland proklamerades som fri stat, en frihet som varade 22 år, till 1940. Här erinrar en av de i Sverige boende esterna, advokat Heinrich Mark, som i Estland från början var skollärare och som nu är organisatör för de estniska skolorna i Sverige, om 30-årsdagen.

Den 24 februari högtidlig håller alla ester Republiken Estlands trettioårsdag. Det är en nationell märkesdag såväl för de ester som vistas väster om järnåsen, som för dem, som öster om den vantar på bättre tider.

Estlands territorium har i århundraden härjats i strider och krig mellan öst och väst, i vilka än den ena, än den andra sidan visat sig starkare. Under dessa sekler har landet erövrats och behärskats av det imperialistiska Tyskland, det katolska Polen, det på sin tid så starka Danmark, det humana Sverige och det barbariska Ryssland.

När andra världskriget utbröt 1939, bestämdes Estlands öde av det rysktyska fördraget — Ribbentrop-Molotovpaktens, vari de båda diktatoriska stormakterna träffade överenskommelsen om intressefärernas fördelning sinsemellan, enligt vilken Sovjetunionen bl. a. fick fria händer att ockupera Estland. Ehuru en av paktens parter har upphört att existera, kvarstår dena pakts resultat, fast de demokratiska västerländska stormakterna formellt ej har erkänt de baltiska staternas anslutning till Sovjetunionen. USA och England erkänner fortfarande de jure den estniska republiken och dess författningsenliga representanter.

De tragiska händelserna i Estland under det andra världskriget tvang tusentals ester att lämna sina hem och söka tillflykt västerut som flyktingar. I krigets virvlar lyckades omkring 25.000 ester att fly till det vänliga Sverige. Här har de snabbt kunnat inordna sig i den allmänna arbetsprocessen, i det svenska samhället och dess kulturella liv. Men esterna är ett folk med starkt utvecklad nationalkänsla och därfor har de som flyktingar samlats kring sina organisationer, skapat sin centralrepresentation — estniska kommittén, sina skolor, kyrkor, förlag och tidningar. Förmånen att leva i detta vänliga och fria land har flyktingarna bl. a. begagnat för att tillägna sig åtskilligt av den svenska kulturen och lära sig landets språk. När tiden kommer, då esterna får återvända hem från sina tillflyktsorter över hela världen, då kommer dessa 25.000 ester att göra det som Sveriges "kulturattachéer".

*

Sitt första starka inflytande på det estniska folket utövade svenskarna under 1600-talet, då Estland tillhörde Sverige — "på den gamla gyllene svenska tiden", ett uttryck som fortfarande lever kvar i folkmun och den estniska historien.

Denna tidsperiod, och särskilt dess senare hälft, från mitten av 1600-talet, betyder för Estland den nyare tidens verkliga begynnelse, då medeltidens livsformer definitivt utbyts mot nya. Särskilt måste uppmärksamas reformerna på bildningens och undervisningens områden. Nya läroanstalter grundades från folkskolan ända till universitetet. Ett gymnasium öppnades 1630 i Tartu och ett annat i Tallinn ett år senare. Egentligen fyllde gymnasiet i Tartu redan från början en högskolas uppgifter. Dess utnämning till universitet — Academia Gustaviana — åren 1932 blev endast en gård. Det nu

erhöll samma rättigheter som Uppsala universitet. För att utbygga och förbättra folkskolorna var det nödvändigt att skapa möjligheter för lärarkårens utbildning. I detta syfte grundade Bengt Gottfried Forselius år 1683 Estlands första lärarseminarium. Han blev utnämnd till skolornas inspektör av Karl XI, och genom sitt verk har han förtjänat sin hederstitel — "den estniska folkskolans fader".

Dessa under den svenska tiden genomförda reformer upphävdes eller avbröts av det svensk-ryska kriget i början av 1700-talet, som medförde ryskt herravälde över Estland för en lång tid framåt. Det oakta levde de under den svenska tiden inspirerade bildnings- och kultursträvandena kvar och flammade upp i mitten av 1800-talet — den estniska "väckelsen". Detta folkets kulturella vaknande, vilket åtföljdes av en snabb utveckling av dess ekonomiska betingelser och nationella självmedvetande, bildade drivkraften i landets historiska framåtskridande, som resulterade i Estlands självständighetsdeklaration genom det manifest som utfärdades av den av lantdagen tillsatta Räddningskommittén den 24 februari 1918.

I sin självständiga och demokratiska stat gjorde estniska folket stora framsteg på alla områden, icke minst på kulturens område. En särskild uppmärksamhet förtjänade den i Estland legaliserade kulturella autonomin för nationella minoriteter, vilken tillerkände alla icke-estniska nationalgrupper i Esland — svenskar, ryssar, judar, ingermanlänningsar, letter och tyskar — stora rättigheter och statliga bidrag för genomförandet av sin kulturella självverksamhet.

I det självständiga Estland hade alla estlands-svenska barn rätt till folkskolebildning på sitt modersmål inom ramen av den obligatoriska sexåriga folkskolan. 1920 grundades i Birka en svensk lantbruksskola efter de svenska folkhögskolornas mönster och 1931 i Haapsalu en svensk mellanskola samt ett svenskt läroverk. En särskild svensk national-sekreterare var anställd vid ecklesiastikdepartementet såsom representant för den svenska nationella minoriteten i Estland..

I fruktan för Sovjetunionens andra ockupation återvände Estlands-svenskarna till Sverige, efter att under flera sekler ha bevarat sin nationalitet och sitt språk.

Under århundradens lopp har Sveriges och Estlands kulturella relationer varit mycket täta och fruktbara. Östersjön har varit ett förenande led mellan alla folk, som bebor dess stränder. Balto-Skandiens kulturella samhörighet inbördes och med det demokratiska västerlandet är ett så självklart faktum, att även upprepade prövotider ej förmår förinta dess levande kraft.

Heinrich Mark

Ü L E S K U T S E E E S T L A S T E L E .

Esimesel oktoobril asendati Rootsis senine alkoholi määgi viis märksa vabamaga. 1954.aastal võttis Rootsi riigipäev vastu mitu vastavasieulist uut seadust, millised nimetatakse karakuspoliitiliseks seaduseks. Põhimotiiviks uuele seadusele on: anda ÜKSIKISIKULE SUURMAT VABADUST, KUID SAMMAG/SELT NOUDA TEMALT SUURMAT ISIKLIKU VASTUTUST alkoholiliste jookide tarvitamisel.

Maintud põhimötte rahva TEADVUSSE ettvendamisega loodetakse vähendada alkoholi tarvitamist. Peaminister Tage Erlander ütleb uue seaduse puhul: "Sotsiaalne ja kultuuriline areng meie maal jõuaks suure sammu edasi, heaolu kindlusetunne kaevaks, kui meil õnnestub tervendada alkoholi tarvitamise kombeid." Selgitustöös sellele üleminekule on Rootsi riigipäev andnud üle kahe miljoni krooni. Üle 70 mitmesuguse keskorganisatsiooni võtavad osa selgitustööst. Peale karakusorganisatsioonide on ühinenud koostööke sellised suurorganisatsioonid nagu Tööandjate Liit, Ametiühingud, Konsum, Punane Rist, poliitiliste parteide noorte- ja naissakonnad, hariduslikud liidud jne..... Rakendatud on igaügused möeldavad vahendid nagu film, raadio, ajakirjandus j.m. Seega suurim ühisüritus, mis iialgi on toiminud n.n. parajuslaste ja täiskarsklaaste koostöö alkoholiklusmises.

Ka eestlased moodustavad teatud osa Rootsi ühiskonnast ja aidavad kaasa selle üldpildiks. Kuid veelgi enam esineme meie kui OMA RAHVA LIIMED.

Allakirjutanud organisatsioonid pöörduvad antud puhul kõikide rahvuskaaslaste poole töoice palvega, minna kaasa Rootsi rahvaga alkoholikommete tervendamise püüetes, kindlustades samaga ka oma RAHVUSLIKU au vürrika taseme.

Teiseks juhime kodude ja lastevanemate tähelepanu kaevatusliku eeskuju tähtsussele. Rootsi andmetik köneleb, et viimase 25 aasta jooksul on noorsoo alkoholism 15-18 aastaste hulgas kolmekordistunud. Sellega seoses rõatab uurimuste tulemus, et mida varem noor inimene töstab "esimese" klassi, seda sagedamini ta kordab selle töstmist 25 aastasena.

Perekond ja kodu on ühiskondliku korra algrakk. Kodu vaim annab lastele kaaga vaimse ja kõlblike elu ja jõu algelosendid ja kodu vaimu avaldused tegelikus elus, eriti ka laste kasvatuses, suunavad ning määravad kogu rahva ja ühiskonna vaimse palge kujunemise. Ühiskonna liikme individuaalset vürtuuse ja isikuvalduse kõige lähem seos isikliku vastutusteadvusega on rahva ügakilgse vaimse arengu oluline eeldus ja tingimus.

Ühiskondlikud reformid, antud juhul uus karakuspoliitiline seadus, taotlevad rahva heaolu ja kindlusetunnet, kuid üksikisik määrab selle õnnestumise või ebaõnnestumise. Meie rahva elumõte nõubab ja ootab, et iga eestlane mõistab ja hindab alkoholi kahjulikkust nii üksikisiku elus kui ka rahva kui terviku seisukohast.

EESTI KARAKUSKOMITÉE
EESTI KOMITÉE
EESTI EV.-INTERIUSU KIRIK

411000000000
MUSEUM
ERIHINDLUS

6

Estniska organisationer i Sverige och nykterhetsfrågan

Program

för en nykterhetskampanji genom de estniska organisationerna i
Sverige.

I min egenskap av vice ordförande i Estniska Nykterhetskommittén samt byråföreståndare för Estniska Kommittén kunde jag gärna åtaga mig göra en rundresa genom större estniska centra i Syd-Sverige, där antingen estniska organisationer eller skolor förefinnas, för att på ort och ställe upptaga till behandling följande frågor:

1. Rådpläning med ledande personer och representanter för lokala estniska organisationer i och för börjande av en aktiv kamp mot alkohol genom organisationerna ifråga, i syfte att

- a) alla sällskapliga sammankomster i framtiden finge ordnas utan spritdrycker samt att förstärkt kontroll infördes för avspärring av berusade personer från sammankomster och festlokaler;
- b) organisera studiecirklar och fritidsgrupper för estnisk ungdom;
- c) både organisationer och enskilda personer måtte försöka nedkämpa varje trafik med sprit och hembränning. Den illegala hembränningen samt handeln därmed är beklagligtvis nog i viss mån gängse bland esterna i Sverige.

Om de estniska organisationernas uppmärksamhet nu med full klarhet leddes på dylika omständigheter samt på de mycket ogynnsamma följer som de enstaka ansvarslösa medborgarnas otyglade beteende kan föra med sig, så kommer enligt min säkra övertygelse de estniska organisationerna undantagslöst att påbörja aktiv kamp mot all verksamhet som kan tänkas skada esternas heder och rykte i Sverige.

2. Jag skulle ytterligare i alla centra på ort och ställe vilja fastställa de nykterister eller sympatisörer till nykterhetsrörelsen, som ev. kunde hålla Estniska Nykterhetskommittén och Estniska Kommittén ständigt informerade om både nykterhetsrörelsens och alkoholmissbrukets utveckling bland esterna i given omnejd. Dyliga ombudsmän kunna vidare åläggas uppgiften att uppehålla förbindelse med lokala svenska nykterhetsorganisationer samt främja esternas kontakter med dessa organisationer, isynnerhet att leda estniska ungdomar fram till medlemskap i dem samma.

3. Som ett tredje syfte med denna rundresa skulle jag gärna vilja besöka de estniska kompletteringsskolorna och estniska studiecirklar och fritidsgrupper och lämna lärarna och ungdomsledarna vid desamma allt råd och material som kan vara behövlig för nykterhetsfrågans behandling och befrämjande vid dessa skolor och cirklar. Eftersom flera estniska lärare ej äro helnykterister är en "undervisning" av ej hälva lärare i nykterhetsfrågan av mycket stor betydelse.

Stockholm den 6 okt. 1957

L. Mark
H. Mark

Piiskop Johan Köpp'u
nimeline
Eesti Kapital
Smålandsg. 42 III
Stockholm
Postgiro 358 358

Stokholmis, veebruaris 1954.

Väga lugup.

kaasmaalane!

Piiskop Johan Köpp'u nimeline Eesti Kapital on võinud juba kolmel aastal jagada toetusi ja laene eesti noortele öpingute jatkamiseks gümnaasiumides, kunstikoolides, muusikakoolides ja ülikoolides. See sai võimalikuks selletöttu, et Teie ja teised kaasmaalased lahkesti toetasid Eesti Kapitali korjandust ja panid kokku summe, millest anti vajalikke laene ja toetusi öpihimulistele eesti noortele.

Nüüd seisab Piiskop Joh. Köpp'u nimelise Eesti Kapitali Valitsus jälle vajaduse ees anda toetusi ja laene eesti andekatele noortele, kellel edasiöppimiseks puuduvad majanduslikud võimalused ja kes on toetuspalvetega pöörduvud Eesti Kapitali Valitsuse poole.

Meie köigi ühine soov on, et andekatele eesti noortele tuleb hariduse saamist võimaldada. Selge on ka meile köigile, et tulevane vaba Eesti vajab tublisid haritud jõude. Ja meie peame neid oma rahva tuleviku pärast juba paguluses ette valmistama, et nad kodumaa ülesehitamisel saaksid kaasa aidata. Sellepärast peame toetama edasipüüdvaid majanduslikes raskusis võitlevaid noori, et nad saaksid oma öpinguid jatkata ja neid lõpule viia. Elule hästi ettevalmistatud noored on meie tuleviku kindlaim pant.

Selleks pöördub nüüd Piiskop Joh. Köpp'u nimelise Eesti Kapitali Valitsus Teie poole tösiselt palvega: toetage Eesti Kapitali oma panusega ja võimaldage sellega öpingute jatkamist paljudele meie noortele! Saatke oma toetus Piiskop Joh. Köpp'u nimelisele Eesti Kapitalile makstes selle tema postgiroarvele nr. 358 358.

Sellega toetate Teie vaba Eesti tulevikku!

Eesti Kapitali Valitsus:

J.O. Lauri/
Vikaarpiiskop

Joh. Köpp/
Piiskop
Esimees

M. Kleitsman/
Domed

A. Lüüs/
Prof.

A. Proos/
Pastor

EESTI TEADUSLIK SELTS ROOTSIS

ESTNISKA LÄRDOMSSÄLLSKAPET I SVERIGE

c/o STATENS HISTORISKA MUSEUM - STORGATAN 41 - STOCKHOLM Ö - POSTGIRO 254753

Stockholmis, postitempli kuupäev

Lugupeetud kaasmaalane!

Avalikkuses on korduvalt rõhutatud Eesti arhiivraamatukogu ja keskarhiivi vajadust. See kavatsus on pikemat aega seisnud teostamata vajalike ruumide puudumisel. Nüüd, kus Stockholmi linna lahkel vastutulekul on seleks saadud sobivad ruumid, on asutud selle mõtte kiirele teostamisele.

Eesti Teaduslik Selts Rootsis (ETSR) ja Eesti Teaduslik Instituut (ETI) on otsustanud asutada arhiivraamatukogu ja keskarhiivi. See töötaks Eesti Teadusliku Seltsi juures oma kodukorra alusel, mis on väljatöötamisel. Arhiivraamatukogu ja keskarhiivi korraldamine on asjatundlikes kätes. Arhiivraamatukogusse tahetakse koguda nii Rootsis kui teistes maades ilmunud ja ilmuvad eestikeelsed ja Eestit käsitlevad trükised: ajalehti, ajakirju, raamatuid j.m. Keskarhiivi tahetakse koguda meie kultuurilooliselt tähtsat materjali: käsikirju, kirjavahetust, fotosid, noote, heliplaate j.m. nii organisatsioonidelt kui ka üksikisikuilt. Nii peab kui raamatukogu ja arhiivi ruumid on vajaliku inventariga varustatud, pöördutakse kirjastuste, organisatsioonide ja avalikkuse poole trikkide ja arhiivmaterjalide annetamiseks või deponeerimiseks. Olgu veel öeldud, et ETSR on juba praegu olemas üle 3000 köitelise raamatukogu.

Arhiivraamatukogu ja keskarhiivi rajamine tohiks olla kõigiti õigus-tatud. Paguluses viibimine on veninud pikale. Eesti kultuurivarade kogumine ja säilitamine tulevastele põlvedele, kord viimiseks vabale Kodumaale, on suure tähtsusega rahvuslik ülesanne.

Asja algatajate, ETSR ja ETI omad majanduslikud võimalused on piiratud.

Sellepärast pöördume käesolevaga Teie poole palvega toetada isiklikult arhiivraamatukogu ja keskarhiivi asutamist, samuti lisatud korjandus-lehega teostada oma tuttavate ja sõprade hulgas korjandusaktsioon. Korjan-duslehed palume tagastada võimalikult 1. juuliks s.a. ja annetatud summad palume lisatud girokaardiga sisse maksta Eesti Teaduslik Selts Rootsis (Est-niska Lärdomssällskapet i Sverige, Storg. 41, Stockholm) postgiro arvele 25 47 53.

Lootma jäädес Teie toetusele ja lahkele kaasabile

E. Blumfeldt
Prof. E. Blumfeldt
ETSR esimees

R. Indreko
Prof. R. Indreko
ETI esimees

Arhiivraamatukogu ja arhiivi ajutine juhatus:

H. Hagar
Phil.lic. H. Hagar

E. Krepp
Mag.rer.oec. E. Krepp

P. Poom
Riigikohtunik P. Poom

Gustav Ränk
Prof. G. Ränk

A. Soom
Dr. phil. A. Soom

Eesti Komitee esimees T. Grünthal:

Algavaks õppeaastaks.

Eesti kool paguluses alustab 7. õppeaastat. Ei ole kerge elnud kerraldada ~~pa~~ paguluses emakeelset õpetust meie lastele. Seejuures on tulnud võidelda paljude raskustega. Neid muresid peame kandma ja lahendama ~~See~~ ja meie vähearvuline pagulaskond. Kuid inestanisvürse visadusega oleme tänini võitnud ~~majanduslikud raskused~~. Ikka ja alati on meie inimestel leidunud arusaamist, mis tähendab meie tuleviku jaks eesti ~~ku~~ kool. Lastevanemad on nurigemata kandnud ohvreid, et eesti kool võiks tegutseda. Koolikorjanduslehed koputavad iga rahvuslikult mõtleja eestlase südamele: Mra unusta eesti last, testa eesti kooli! Võime rahuldusega nentida, et meie üleskutsed ei ole jäanud hüüdjaks haialeks körbes.

Oleme kindlad, et ka algaval õppeaastal iga eestlane teatab eesti kooli, aidates sellega üles kasvatada ~~ütt inimpuolve~~, kellele langeb kord osaks jälle ~~itseda~~ Eesti Vabariiki.

Aga mitte ainult majanduslikud raskused ei tee meile muret.

Palju tõsisem raskus on rahvusliku vaimu kahanemine, defaitism, aligatumine eluraskustele, lootuse kadumine kodumaa vabastamisse. Seda meelega ei ole õnneks meie keskel palju märgata. Kuid leidub siiski vanemaid, kes oma lapsi ei pane täienduskooli, kes ei tunne sellest muret, et nende lapsed ei oska enam eesti keelt, et see maa, kus sündisid ja võitlesid nende esivanemad, on nende hingele tundmata. Selle rahvusliku hoolimatu vastu on meie kõigi kohus võidelda. Iga organisatsioon, iga meie ajaleht, iga eesti patrioot tehku rahvusliku kasvatuse kasuks väsimatult propagandat. Mida kauem edasi, seda oluliseks maks muutub see meie ülesanne. Sel alal ootab algaval õppeaastal meid pingerib ~~ki~~ töö. Eesti Komitee kooliteimkond on ülesandeks seda tööd organiseerida, süsteatiseerida ja õhutada.

Ka õpperaamatute küsimus on aktuaalne. Meil on tarvis õpikuid, mis on koostatud pagulasolude jaoks ja mis kõlbakaid meie lastele üle terve maailma, olguugi nad siis Euroopas, Ameerikas või Austraalias. Meie teenekad pedagoogid töötavad juba kauemat aega nende õpikute koostamisel. Leedame, et see töö jõuab lähemal ajal lõpule.

Õppetöö korraldamine eesti pagulaskonnas, kes on rahvakilluna paisatud laialli üle maailma, vajab koordineerimist, kokkukõlastamist, vastastikku informatsiooni. Ka sel alal on seni Eesti Komitee kooliteimkonnal tulnud täita suur ülesanne. See töö laieneb aga paramatult eeloleval õppeaastal. Ja Rootsil, kus asub suur osa meie pedagooge, on sel alal juhtiv ja algatuslik seisukoht. Eesti pagulasühiskond ei keela siin endastmõistetavalalt oma toetust.

Mut õppeaastat alustame raskeis tingimusis, kuid maailma poliitiline olukord näib ikka kujunevat meile soodsamaks. Meie lootused töusevad!

Tarutame eesti läpsi, kes astuvad jälle üle eesti kooli läive, õnnitleme nende vanemaid. Eesti rahvas hoiab kokku, ja eesti keel on kõigi meie sügavate -